

[Udenrigsministeren.]

saa absolutte, at man tidligt har været klar over, at der vanskeligt kunde paaregnes Anvendelse efter deres Ordlyd.“ Derfor er der allerede i 1921 givet en Række Regler med Hensyn til den praktiske Anvendelse af Bestemmelserne. Udgangspunktet derfor var Forslag, stillet af Norge, Sverige og Danmark ved Delegeretforsamlingens første Møde i 1920. Derefter gengives Karakteren af disse Direktiver; der paavises alle de Hensyn, som jeg har nævnt i min Udtalelse nu. Jeg tror ikke, det ærede Medlem faar megen Glæde af at prøve paa at tilvejebringe en Modsætning ved at nævne et Punkt af Udtalelsen og springe over alt det, som derefter følger til Forklaring af dette Punkt. Ikke heller den ærede Ordfører for det konservative Parti, som for et Øjeblik siden sagde: I Motiverne staar disse Ord — altsaa Pagtens Ord — og intet videre. Umiddelbart derefter fortsættes i Motiverne: Disses Anvendelse — eller noget lignende — er nærmere bestemt ved Direktiverne af 1921. Og derpaa trykkes disse op. Den fulde Forklaring for dem, der er villige til at forstaa, er da allerede givet i 1935, og jeg tror ikke, at Sagen kan være underkastet nogen som helst Art af Tvivl.

Den ærede Ordfører for Partiet Venstre (Brorsen) gjorde en Bemærkning om, at man i 1937 kunde have haft en Landbrugsudførsel paa 50 Mill. Kr. mere, hvis jeg har forstaaet ham rigtigt. Jeg skal derom kortelig sige, at der ikke har været Mulighed for at naa videre paa Grundlag af den Tilstand, som faktisk bestod i Danmark og i Tyskland i Aaret 1937, end vi nu naar. Den Købeevne, det danske Folk har siddet inde med, har haft fuld Adgang til at udfolde sig, og paa Grundlag deraf er vor Udførsel blevet bestemt.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har Ordet for en kort Bemærkning.

Christmas Møller: Den højtærede Udenrigsminister kan ikke bestride, at der ved Sanktionslovens Fremsættelse i 1935 klart og tydeligt, ikke som et Citat, og ikke som en Citering, men som selve Bemærkningerne til Lovforslaget blev angivet, hvad Forpligtelsen var, og derefter gik man videre i disse Bemærkninger og sagde, at det naturligvis paa en Række Omraader — saaledes som vi alle ved — er nogenlunde tvivlsomt paa den ene og den anden Maade, hvad man skal gøre; men der stod klart,

hvilken Forpligtelse man havde, saaledes som jeg har nævnt. I 1935 endte det jo ogsaa med, at man foreslog, at man ønskede Sanktioner, og at man gennemførte Sanktioner. Men den højtærede Udenrigsminister har ved Erklæringen i 1936 netop skabt den Situation, at han, hvis der i 1937 eller 1938 skulde komme en til 1935 svarende Situation, vilde forbeholde sig ikke at gennemføre Sanktioner.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Clausager har Ordet for en kort Bemærkning.

Clausager: Jeg har taget Ordet for en Berigtigelse. Det ærede Medlem Hr. Rager fandt sig i Gaar foranlediget til at irettesætte mig i Anledning af den Tale, jeg holdt i Forgaars. Det ærede Medlem, der vistnok føler sig kaldet til at være Vejleder og Revser, anser sikkert os andre for at være Minusindivider i Sammenligning med sig selv, men det ærede Medlem skal alligevel passe paa ikke at begaa Uret imod dem, han i sin Selvglæde og Selvsikkerhed opkaster sig til Dommer over. Det ærede Medlem har saaledes forvrænget og forvansket mine Udtalelser, til Trods for at Fortrykket af min Tale forelaa, da han tog Ordet. Han siger Sp. 1343, at jeg har udtalt, at alle disse Ordninger har ikke haft nogen Værdi, de har ikke betydet noget. Dette har jeg aldrig sagt, det findes intetsteds i min Tale. Jeg haaber derfor, det ærede Medlem for sin egen Skyld vil gøre Afbigt for sine overlegne Bemærkninger over for mig.

Udenrigsministeren (P. Munch): Det er aabenbart nødvendigt — forhaabentlig med den højtærede Formands Tilladelse — at vedblive at oplæse nogle korte Citater for at sprede den Taage, som man bestræber sig for at indhulle disse Forhold i. I Motiverne til Lovforslaget angaaende Iværksættelse af Foranstaltninger i Henhold til Folkeforbundspagtens Artikel 16 hedder det:

„Ifølge Pagtens Artikel 16 er Forbundsmedlemmer i visse Tilfælde forpligtet til at træffe Foranstaltninger over for en Stat, som griber til Krig med Til sidesættelse af Forbundsforpligtelserne, derunder navnlig til at afbryde kommerciel, finansiel og personlig Forbindelse med Borgerne i denne Stat m. m.

Bestemmelserne“, fortsættes der, „i Pagtens Artikel 16 er paa forskellig Maade blevet fortolkede ved senere Beslutning, derunder navnlig de saakaldte